

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Криворізький національний університет»
Наукова бібліотека

Проект
«Феномен світової науки – Михайло Ломоносов»

Підготувала:
бібліотекар I кат.
Генова О. В.

Кривий Ріг

2016

Зміст

I. Вступ. Імідж бібліотеки як фактор її розвитку	3
II. Бібліотечні проекти – основа іміджу	4
2.1. Структура проекту	5
2.2. Проект "Феномен світової науки – Михайло Ломоносов"	6
2.2.1. Усний журнал " ....Все випробував, і все проник"	7
2.2.2. Вікторина "Феномен Ломоносова"	16
2.2.3. Тематична виставка "М. В. Ломоносов – великий вчений"; тематичний огляд "Науки юнаків живлять"; віртуальна бібліографічна пам'ятка "Ломоносов – безодня, зірок повна"	17
III. Висновок	17
Список використаних джерел	18

I. Вступ. Імідж бібліотеки як фактор її розвитку

Бібліотечне обслуговування залишається головною складовою діяльності бібліотеки як системи і соціального інституту. Але в епоху інформатизації суспільства, автоматизації бібліотечних процесів кардинально змінюється технологія та зміст обслуговування користувачів. Нова соціокультурна ситуація поставила бібліотеки перед необхідністю переосмислити своє призначення, переглянути вимоги до бібліотечного сервісу, форм інформаційного забезпечення. Існування бібліотеки як соціального інституту в сучасних умовах вимагає не тільки впровадження нових форм бібліотечного обслуговування, сьогодні воно неможливе без розвитку зв'язків з громадськістю – продуманою, спланованою і поетапно здійснюваною діяльністю. "Ніщо не може мати успіх, якщо громадська думка проти, і ніщо не може провалитися, якщо громадська думка "за", – слова Авраама Лінкольна звучать актуально в сучасних умовах. Зв'язки з громадськістю або "паблік рілейшнз" сьогодні міцно входять в арсенал засобів і методів роботи бібліотек. Основним завданням "паблік рілейшнз" є формування позитивного іміджу бібліотеки як сучасного, необхідного суспільству, відкритого, зрозумілого для всіх установ і громадян, доброзичливого культурно-освітнього та просвітницького центру. Основою заходів є процес збору, аналізу і поширення інформації про її діяльність, плани за допомогою різних методів і засобів. Громадськість формує позитивний імідж бібліотеки – репутацію, уявлення про неї, яке складається протягом багаторічної роботи. З одного боку, імідж бібліотеки сприяє просуванню інформаційних ресурсів і послуг. З іншого – стимулює її подальший розвиток. Затишне бібліотечне середовище, організація бібліотечного простору і фондів, реклама бібліотечних послуг, впровадження нових інформаційних технологій, веб-сайти як спосіб реклами, забезпечення цілодобового доступу до ресурсів бібліотеки в мережі Інтернет, розвиток і підтримка Wi-Fi у читальних залах, електронні каталоги, бази даних, використання електронної пошти для замовлення видань, електронна доставка документів, скайп-консультування, бібліотечні акції, проекти – роблять бібліотеку комфортною, доступною і необхідною. Сучасна бібліотека – це інформаційний, автоматизований центр обслуговування користувачів як у локальному, так і у віддаленому режимах, який надає їм широкий комплекс послуг. Це центр роботи з книгою та інформацією, центр спілкування і відпочинку, центр розвитку інтелектуального, творчого

потенціалу користувачів. Взаємодія бібліотек ВНЗ з громадськістю здійснюється в двох напрямках:

- взаємодія бібліотеки з іншими структурними підрозділами ВНЗ (ректором, профспілкою, деканатами, кафедрами) – реклама послуг на бібліотечному сайті, електронною поштою, дошці оголошень; дні кафедр, дні інформації, екскурсії по бібліотеці; відкриті перегляди;
- взаємодія бібліотеки з іншими бібліотеками, громадськими організаціями, міською владою, ЗМІ – соціокультурна діяльність, участь у конференціях, семінарах. У користувачів бібліотек ВНЗ є своє уявлення про бібліотеку. Для професорсько-викладацького складу позитивний імідж залежить від ефективного надання послуг: доступності інформації, її повноти і якості. Для студентів – більш емоційних користувачів – імідж пов'язаний з культурою спілкування, тобто з особистим спілкуванням. Студенти очікують від бібліотеки більше уваги, ввічливості, здатність спокійно і докладно відповідати на поставлені питання. Позитивний імідж дозволить бібліотеки відійти від сприйняття її як "музею", "сховища" книг до образу сховища інформації, накопиченої поколіннями цивілізації і доступною кожному.

Таким чином, імідж бібліотеки – це синтез громадської думки, уявлення самих бібліотекарів про вигляд своєї установи та узагальненого образу бібліотек в масовій свідомості. Внутрішній імідж визначається історією організації, психологічним кліматом, її відмінністю від інших бібліотек, наявністю комфортних умов для роботи. На формування і підтримку зовнішнього вигляду бібліотеки впливають зв'язки зі ЗМІ, взаємовідносини з органами влади, публічні виступи працівників, змішані форми PR (презентації, ювілеї, читацькі конференції, екскурсії по бібліотеці, проектна діяльність).

II. Бібліотечні проекти – основа іміджу

Проектні технології сьогодні входять в практику стратегічного планування роботи бібліотек. Результатом цієї діяльності є цільові програми та творчі проекти. Оволодіння цими технологіями свідчить про професіоналізм бібліотекаря. В даний час немає, мабуть, жодної бібліотеки, якій не доводилося б створювати проекти. Завдяки проектній діяльності посилюється роль бібліотеки в місцевому співтоваристві, покращується якість послуг, що надаються користувачам бібліотеки набувають свій імідж, з'являються нові

перспективи в роботі. Що ж таке "проект"? Традиційно під цим словом розуміли задум, план. У сучасному світі це поняття включає в себе процес реалізації ідей. Проект – розробка і здійснення комплексу заходів, обмежених у часі і спрямованих на вирішення якої-небудь проблеми, на досягнення кінцевого результату. Задум проекту повинен бути значущим. При цьому він може бути дуже скромним, але обов'язково комусь потрібним. Кінцевий результат – це продукт, послуга чи концепція, завершені за складом.

Бібліотечні проекти – це соціальні некомерційні проекти, які призначені для зміни ситуації в галузі забезпечення більш повного, якісного і ефективного доступу до інформації як цільових читацьких груп, так і широкої громадськості міста. Однією з умов ефективності бібліотечних проектів прийнято вважати прагнення бібліотеки до кооперації і взаємодії з іншими бібліотеками, інформаційними та культурними установами, місцевою владою, некомерційними організаціями. В результаті реалізації проекту виникають нові освітні, інформаційні, культурні та соціальні послуги, нові можливості. Ідеальний проект – той, користь від якого не закінчується разом з ним, результати стійкі, а успішний досвід використовується іншими людьми та організаціями.

2.1. Структура проекту:

1. Введення.
2. Постановка проблеми.
3. Мета проекту.
4. Завдання проекту.
5. Механізм реалізації.
6. Учасники проекту.
7. Очікувані результати.

Робота над проектом об'єднує, організує і дисциплінує колектив, втягує у творчий процес не тільки співробітників бібліотеки, але і її користувачів, привертає увагу громадськості до проблем читання, сприяє особистісному розвитку.

2.2. Проект "Феномен світової науки: Михайло Ломоносов"

1. Вступ.

Вибір теми пояснюється майбутнім трьохсотп'ятирічним ювілеєм Ломоносова.

2. Постановка проблеми.

В сучасних умовах особливої гостроти набуває проблема служіння науці, інтересу до наукового пізнання, професійні досягнення шляхом використання свого розуму і таланту.

3. Мета.

Соціально-особистісний розвиток молоді через виховання особистістю світового значення.

4. Завдання:

- просвітницька – знайомство з основними заслугами і відкриттями М. В. Ломоносова ;
- педагогічна – виховання у молоді цілеспрямованості, наполегливості, працелюбності у досягненні цілей;
- соціальна – формування активної громадянської позиції у суспільстві; розвиток культури читання;
- активне використання ресурсів бібліотеки.

5. Механізм реалізації:

- усний журнал "...Все випробував і все проник...";
- тематична виставка "М. В. Ломоносов – великий вчений";
- бібліотечний огляд "Науки юнаків живлять";
- вікторина "Феномен Ломоносова";
- презентація "М. В. Ломоносов – безодня, зірок повна".

6. Учасники проекту:

- працівники абонементу наукової літератури КНУ;
- деканат гірничого фак-ту;
- студенти гірничого факультету.

7. Очікувані результати:

- розширення кругозору молоді;
- соціально-особистісний розвиток молоді через виховання особистістю;
- розвиток позитивного іміджу бібліотеки;
- збільшення кількості користувачів та відвідування бібліотеки;

- активне використання бібліотечного фонду;
- підвищення професійної і творчої активності бібліотекарів.

2.2.1. Усний журнал "...Все випробував і все проник..."

Мета заходу: розкрити масштаб особистості Ломоносова; показати актуальність і потрібність ідей вченого в сучасному суспільстві.

Форма проведення: усний журнал.

1 сторінка – Вступне слово. Історичні відомості про Ломоносова. Шлях у науку. 2 сторінка – Ломоносов і хімія.

3 сторінка – Ломоносов і фізика. Ломоносов і астрономія. 4 сторінка – Ломоносов і гірнична справа.

5 сторінка – Ломоносов – художник і поет.

6 сторінка – Заключне слово.

Хід заходу

1 сторінка

Музика.

Читець 1.

Я знак бессмертия себе воздвигнул
Превыше пирамид и крепче меди, Что
бурный Аквилон сотреть не может,
Ни множество веков, ни едка древность.
Не вовсе я умру; но смерть оставит
Велику честь мою, как жизнь скончаю.
Я буду возрастать повсюду славой,
Пока великий Рим владеет светом.

Читець 2.

Великий учений, письменник і художник Ломоносов мав право сказати: "Я знак бессмертия себе воздвигнул". Це про нього писав російський поет А. С. Пушкін: "Соединяя необыкновенную силу воли с необыкновенной силою понятия, Ломоносов обнял все отрасли просвещения. Жажда науки была сильнейшей страстью сей души, исполненной страстей. Историк, ритор, механик, химик, минералог, художник и стихотворец – он все испытал и все проник...".

Вступне слово бібліотекаря:

Шановні друзі, гості, студенти, колеги! Сьогодні ми починаємо проект, присвячений людині, яка зробила приголомшливу кар'єру за всю історію людства, використовуючи для цього один єдиний ресурс – інтелект. Доля Ломоносова – одна з найбільш оптимістичних і надихаючих прикладів в історії, придатних для зразка "юнашам обдумывающим житье", що будують своє життя тут і зараз. На одному ентузіазмі, рішучості, працьовитості (причому без аскетичного фанатизму) прийти, побачити й перемогти власним розумом і талантом. Ломоносов прийшов здійснювати свої великі справи у науці практично на порожньому місці. Його ставка на інтелект і прагнення до пізнання вже самі по собі були унікальними для того часу, для країни, де престиж освіти був рівний нулю. Коли через багато років, облаштувавши академію, Ломоносов запропонував навчати в Академії шістдесят чоловік, а в університеті – тридцять, його проект зустрів глибоке нерозуміння: ну куди потім подіти таку кількість освічених людей? На момент, коли він сам починав свій шлях, рахунок йшов навіть не на десятки, а на одиниці. Майже ніхто в Росії, включаючи боярських і дворянських синів, насильно відданих "в науку" за розпорядженням Петра I, і їх батьків, не розумів, навіщо це потрібно вчитися. А цей простий юнак знав, навіщо і закономірно став першим на тому терені, куди інші навіть не здогадалися ступити.

Ведучий 1.

Ломоносов народився і виріс на північній околиці Росії, в селі Мишанськ, біля Архангельська, в родині селянина-помора. Батько Ломоносова залишився сиротою і майже до тридцяти років жив на подвір'ї свого дядька, але через десять років у нього вже був свій дім, велике хазяйство і навіть корабель-лод'я. "Нажив кривавим потом", - розповідав пізніше його знаменитий син. Михайло ходив з батьком у море з десяти років. Досконально вивчив всі перспективи, які могло запропонувати йому вільне і важке, але одноманітне поморське життя.

Ведучий 2.

Унікальність Ломоносова в тому, що він не мав ніяких можливостей змінити долю. Йому на роду було написано все життя ловить рибу. Стати тим, ким він став, виходячи з тих умов, які були у Ломоносова – це як сьогодні звичайній людині полетіти на Місяць. Тобто, при збігу обставин це теоретично можливо, але малоімовірно. Все, що він зробив, для звичайної людини було

нереально. Ломоносов вивчився грамоті, що було рідкістю для того часу. У нього було три книги: "Грамматика" Смотрицького, "Арифметика" Магницького і віршований псалтир Симеона Полоцького. Ці книги, насилу випрошені у односельців, Ломоносов вивчив на пам'ять і називав їх "вратами своєї вченості". Ведучий 3.

Ломоносов – творець своєї долі. Прагнучи знань, у грудні 1730 року він пішки, без грошей йде з рідного дому за рибальським обозом до Москви. З 1731 року розпочався його важкий шлях у науку. Його першим навчальним закладом стала Слов'яно-греко-латинська академія в Москві. Терплячи нужду, житемо на 90 копійок на місяць, він успішно навчається. У 1733-1734 рр. навчався у Києво-Могилянській академії. У 1735 році повертається до Москви. Пізніше в числі двадцяти кращих учнів відправляється в Петербург, Академію наук. У 1736 році за успіхи в науці три учня, в тому числі Ломоносов, були послані до Німеччини, в місто Марбург – вивчати гірництво і металургію. 1741 року він повертається на батьківщину, отримавши блискучу оцінку знань професорами, у яких прослухав курси з шістнадцяти наукових дисциплін. І відразу ж розгортає бурхливу діяльність. Займається хімією, фізикою, металургією, захоплюється історією, теорією мови, мистецтвом. Вже 1742 року Ломоносов отримав звання ад'юнкта з фізики, а в 1745 році став професором хімії, дійсним членом АН і мистецтв, і на цій посаді залишався до кінця життя.

2 сторінка

Ведучий 1.

При всьому розмаїтті діяльності ні в одній області Ломоносов не був поверхневим дилетантом. Усюди він сказав своє нове й важливе слово. Ломоносов був одним з найбільших новаторів у галузі хімії всіх часів. Він по-новому усвідомив роль хімії, її роль та значення серед інших наук. "Широко распространяет химия руки свои в дела человеческие", – пророче говорив великий вчений. Він вважав хімію своєю головною професією. На його думку хімія повинна допомагати у вирішенні практичних завдань. Перша наукова праця Ломоносова "О превращении твердого тела в жидкое, в зависимости от движения предсуществующей жидкости" написана у 1738 році. Друга робота "О различии смешанных тел, состоящем в сцеплении корпускул" була завершена через рік. Ці роботи стали початком вивчення найдрібніших частинок матерії, з яких складається вся природа. Через два десятиліття вони оформилися в

атомно-молекулярну концепцію.

Ведучий 2.

Одним з найбільших наукових подвигів Ломоносова є відкриття загального природного закону збереження речовини і руху. Він сформулював його так: "Все перемены в натуре случающиеся, такого суть состояния, что сколько чего у одного тела отнимается, столько присовокупляется к другому, так, ежели где убудет несколько материи, то умножится в другом месте...". Ломоносов – засновник фізичної хімії. Аналіз лабораторних досліджень, проведених у створеній ним хімічній лабораторії АН, показує висоту експериментальної майстерності вченого і широту завдань, які він ставив. Вчений вважав, що вивчення хімії має двояку мету: "Одна – удосконалення природничих наук, інша – множення життєвих благ".

3 сторінка

Ведучий 1.

Не менш цінними були дослідження Ломоносова в області фізики. Ад'юнкт (молодше академічне звання) Ломоносов представив академії свою дисертацію: "Физические размышления о причине теплоты и холода", в якій рішуче відкидає теорію теплороду і висуває кінетичну теорію. Далі вчений формулює те, що пізніше буде названо першим законом термодинаміки: більш нагріте тіло не може нагріти інше вище тієї температури, якою володіє само. У працях "Опыт теории упругости воздуха", "О вольном движении воздуха, в рудниках примеченном" – робить головні висновки:

1. атмосфера повітря тим рідше, чим більш віддалена від Землі;
2. повітря не може нескінченно розширюватися, бо має існувати межа, де сила тяжіння верхніх атомів повітря перевищить силу, сприйняту ними від взаємного зіткнення.

Ведучий 2.

Михайло Ломоносов вважав, що весь світ складається з атомів і корпускул. У 19 столітті це вчення буде підтверджено, а корпускули будуть названі молекулами.

Ведучий 3.

Ломоносов багато займався електричними явищами. Він висунув свою теорію утворення електричних зарядів в атмосфері, дав пояснення походженню північних сяїв і комет, встановив зв'язок між природою та світлом та

електрики.

Ведучий 1.

...Уста премудрых нам гласят:
там разных множество миров,
Несчетны солнца там горят,
народы там и круг веков...

Ведучий 2.

Зацікавленість небесними світилами виникла у Ломоносова в ранньому дитинстві, коли він спостерігав за полярними сяйвами. Він прославив себе як перший російський вчений, засновник астрономічної експедиції. Вже в перші роки своєї діяльності він зробив чимало відкриттів в астрономії. Він спостерігав за рухами планет сонячної системи, вивчав плями на сонці, комети та інші небесні тіла. Він відкрив існування атмосфери на Венері.

Ведучий 3.

26 травня 1761 року Ломоносов зробив видатне відкриття, спостерігаючи за проходженням Венери через сонячний диск, він виявив, що Венера, подібно до Землі, оточена атмосферою. Десятки досвідчених астрономів різних країн спостерігали рідкісне явище природи, але жоден з них не помітив того, що помітив Михайло Ломоносов.

Ведучий 1.

Ломоносов створив нову конструкцію однозеркального телескопа, удосконалив двухзеркальну зорову трубу для спостереження при поганому освітленні, названу їм нічезоревою трубою. Вона мала об'єктив великого розміру, давала гарніше збільшення.

4 сторінка

Ведучий 1.

Ломоносов був направлений у Німеччину для вивчення гірничої справи та металургії. Проте ця галузь знання не стала основним предметом його діяльності. Разом з тим геологія, мінералогія і гірнича справа знаходилися у полі зору вченого протягом багатьох років і в розвиток цих наук він вніс великий внесок. Багато важливих і цікавих ідей, технологічних та інженерних винаходів викладено ним у таких фундаментальних працях, як "Слово о рождении металлов от трясения Земли", "Первые основания металлургии, или рудных дел", та два додатки до нього – "О вольном движении воздуха, в

рудниках примеченном" та "О слоях земных". Їм був складений каталог мінералів, який вийшов у світ у 1745 році. Він містив перелік більше трьох тисяч зразків руд і мінералів. Він узаконив назви багатьох гірських порід і мінералів, наприклад, кварц, колчедан, порфір, чорнозем. Його роботи в галузі геології поряд з теоретичними узагальненнями мали яскраво виражену практичну спрямованість – найбільш повно вивчити корисні копалини і направити їх на потреби щодо розвиваючої промисловості.

Ведучий 2.

У своїх наукових і художніх творах Ломоносов неодноразово підкреслював промислову роль металів. У "Слове о пользе химии" він робить висновок: "Ни едино художество, ни едино ремесло простое употребления металлов миновать не может". На переконання Ломоносова, розробка корисних копалин повинна спиратися на наукові знання, а отже, треба ширше залучати науковців.

Ведучий 3.

У 1763 році Ломоносов видає книгу "Первые основания металлургии, или рудных дел", яка стала справжньою енциклопедією гірничої справи. Вона була призначена для того, щоб люди "вникли разумом и рачением в земные недра к большому приращению государственной пользы". Книга стала першим навчальним посібником, в якому розглядався весь спектр наук, пов'язаний з гірничою справою і металургією. Ломоносов забезпечив гірників важливим науковим та практичним посібником, в якому містилися докладні відомості про мінерали, метали, рудних родовищах і копальнях, розглядалися пристрій шахт і інших підземних виробок. Велика увага приділялася геологічній розвідки. Він пропонував чітку класифікацію підземних виробок, вказував на різні способи кріплення в залежності від твердості гірських порід. Вчений прагнув пояснити технологію отримання металів, підкреслюючи роль хімії і фізики.

Ведучий 1.

Книга "Первые основания металлургии, или рудных дел" мала велике значення для гірнозаводської промисловості. Поряд з важливими описами і узагальненнями практики розвідувально-пошукових і гірничих робіт, праця містила ряд нових наукових теорій і гіпотез. Ідея сталого розвитку Землі проходить через усі наукові праці Ломоносова.

5 сторінка

Читець 1.

...Пою перед тобой в восторгах похвалу,
 Не камням дорогим, ни злату, но
 стеклу, И, как я оное хваля, вспоминаю,
 Не ломкость лживого я счастья представляю,
 Не должно тленности примером тое быть, Чего
 и сильный огонь не может разрушить, Других
 вещей земных конечный разрушитель: Стекло
 им рождено, огонь его родитель!

Ведучий 1.

Михайло Васильович Ломоносов належить до тих вчених, для яких наука завжди була пов'язана з вимогами життя. Коли він займався вивченням атмосферної електрики, він винайшов захист від блискавки – громовідвід. Досліджуючи різні сорти кухонної солі, він удосконалив солеваріння. Займаючись металами, він розробив способи отримання металів з руд. А коли захоплювався мозаїчним мистецтвом, він розробив і налагодив скляне виробництво.

Ведучий 2.

До Ломоносова склороби передавали свій досвід і навички, але ніяких настанов і правил не було. Коли скло виходило кращої якості, ніхто не знав. Ломоносов був першим вченим в історії науки і техніки, який доклав науковий метод до способу отримання скла. Але чому він так зацікавився скловарінням? Що нашттовхнуло його на це і змусило присвятити цій справі майже чотири роки? Може бути його уяву вразила пишність мозаїки Софійського собору в Києві, коли він був там у 1734 році? Або він вирішив відтворити мозаїчні картини, привезені їм з Італії і бачені їм в багатому будинку графа Воронцова? А може бути Ломоносов зацікавився дослідями свого друга Д. І. Виноградова, який працював у той час на фарфоровому заводі.

Ведучий 3.

Замість трьох основних частин скла і декількох барвників, Ломоносов приготував близько шістдесяти різних речовин для одержання кольорового скла всіляких відтінків і різної прозорості. Він виробив методи приготування кольорового скла для посуду, для мозаїк і для оптичних приладів. При всіх дослідях вчений дотримувався постійної температури і визначав вагу

складових частин. Отримані зразки скла зберігалися в спеціальних ящиках з номерами. Зразків було кілька тисяч. Чудово, що величезна різноманітність в кольорах було досягнута за допомогою декількох елементів: заліза, міді, марганцю, кобальту, золота. Різноманітність відтінків виходила завдяки майстерному і умілому використанню прийомів хімічної обробки. Мідь надавала склу зелений трав'яний колір, залізо – жовтий, золото – рубіновий.

Ведучий 1.

Ломоносова захоплювала довговічність мозаїки. Якщо картини, написані олійними фарбами, зберігаються кілька сот років, то картини з мозаїки зберігаються тисячоліттями. В мозаїчному мистецтві Ломоносов проявив оригінальність. Викладав мозаїки великими шматками, ніколи не боявся різких переходів. Першою мозаїчною роботою Ломоносова була копія богоматері з картини одного неополитанського майстра. Портрет Петра Першого, людини, що завжди приваблювала Ломоносова своєю силою і широким розмахом, зроблена з великою любов'ю та натхненням. Цей твір справжнього художника випередил свій вік по фарбам і техніці виконання.

Ведучий 2.

Крім точних наук, Ломоносов займався також філологією. У 1755 році написавши "Російську граматику", в якій викладалися норми російської літературної мови. Інші філологічні праці вченого – "Про користь книг церковних в російській мові", "Лист про правила російського виршування", "Коротке керівництво до красномовства". Ломоносов вважається також одним з видатних російських поетів-просвітителів. Їм була написано кілька філософських од і покладено початок слаботонічного виршування. Найяскравіші та найвідоміші оди М. В. Ломоносова - "На взяття Хотина"(1739). Ломоносову належать вірші, поема "Петро Великий", трагедії.

Ведучий 3.

У поетичній спадщині основне місце займають оди. "Похвальні слова", урочисті оди протягом чверті століття були його основним поетичним жанром. Але Ломоносов з'явився творцем оди нового типу. Глибокий ідейний зміст, патріотичний пафос, урочистий стиль, розмір – чотиристопний ямб, різноманітна рима – все це було ново як для російської літератури, так і для цього жанру в цілому. Ломоносов перетворив оду в ораторське твір мистецтва.

Ведучий 1.

Великий просвітител ь і гуманіст М. В. Ломоносов глибоко вірив у силу науки. У його художніх творах пропаганда науки займає величезне місце. Насамперед він підкреслює практичну користь науки, широке застосування її в житті суспільства. У живій поетичній формі він доводить, яка велика користь наук.

Читець 1.

Науки юношей питають,
 Отраду старым подають,
 В щастливой жизни украшают,
 В несчастной случай берегут;
 ...Науки пользуют везде:
 Среди народов и в пустыне,
 В градском шуму и наедине;
 В покое сладки и в труде.

6 сторінка

Ведучий 1.

М. В. Ломоносов віддав науці 30 років свого життя. Його можна назвати титаном за силою думки, характеру, багатосторонності. Він володів високою працездатністю, якщо починав справу, працював до кінця. Він сміливо протистояв усталеним думкам про ту чи іншу проблему в науці. Важко назвати яку-небудь науку вісімнадцятого століття, в яку б Ломоносов не вніс творчого внеску. Він створював капітальні праці, робив відкриття, або висував геніальні прогнози. Багато ідей на сторіччя випередили свій час.

М. В. Ломоносов був першопрохідцем у таких науках як астрофізика і фізична хімія. Він художник, творець грандіозних мозаїчних панно, і автор першого підручника давньої історії Росії, і картограф і географ, предугадавший величезне значення Північного морського шляху в ХХІ ст., і чудовий геолог. Один з видатних біологів свого часу, великий хімік, фізик М. В. Ломоносов залишив ряд праць з металургії, гірничої справи, що мали важливе значення для промислового розвитку Росії. Він відомий як талановитий інженер і педагог, один з творців першого в країні Московського університету в 1755 році, що нині носить ім'я Ломоносова. Довгий час його досягнення приховувались, відкриття применшувалися, але це не дає нам приводу думати про незначності його внеску в світову скарбницю наукового знання.

Ведучий 2.

Ломоносов розробив наукову термінологію. Досі вживають терміни, введені ним в обіг: атмосфера, термометр, формула, пружність, креслення, земна вісь, заломлення променів, і багато інших.

Історичне значення Ломоносова полягає і в тому, що він наполегливо домагався широкого розвитку освіти, залучення в науку здібних людей. Ціною великих зусиль вдалося закласти фундамент для розвитку народної освіти.

Заключне слово бібліотекаря:

Усім своїм життям Ломоносов дає нам зрозуміти два важливих моменти. По-перше, якщо ти хочеш чогось досягти, то досягнеш. Треба лише мати високу самооцінку, але засновану не на гордині, а на впевненості у своїх силах. По-друге, Ломоносов вчить нас тому, що будучи впевненим у своїх силах, не треба боятися сперечатися з авторитетами, виходити за рамки їх досліджень, домагатися свого. Тоді у нас будуть нові Ломоносови.

2.2.2. Вікторина "Феномен Ломоносова"

1. Які книги Ломоносов називав "вратами своєї вченості"?
2. Назвіть перший навчальний заклад, в яке вступив Ломоносов?
3. Де навчався Ломоносов після Московської слов'яно-греко-латинської академії?
4. В яку країну відправився Ломоносов оволодівати знаннями з гірничої справи?
5. Яку науку вважав головною своєю професією?
6. Що Ломоносов називав корпускулами?
7. Яке відкриття Ломоносов зробив в області астрономії?
8. Чим захоплювався Ломоносов: "Что их благороднее, что полезнее, что увеселительнее, и что бесспорнее в делах человеческих быть можеь"?
9. В яких областях розкрився талант Ломоносова?
10. Що зробив великий вчений для освіти?
11. Як ставився Ломоносов до власної поетичної творчості: "Віршування – моя ..., фізика – мої вправи"?
12. Який поетичний жанр волів Ломоносов?

**2.2.3. Тематична виставка "М. В. Ломоносов – великий вчений";
тематичний огляд "Науки юнаків живлять";
віртуальна бібліографічна пам'ятка "Ломоносов – безодня, зірок повна".**

Завершує проект огляд тематичної виставки, на якій представлені твори великого вченого з фонду бібліотеки КНУ, а також книги, присвячені життєдіяльності Ломоносова. Протягом усного журналу продемонстрована бібліографічна пам'ятка "Ломоносов – безодня, зірок повна".

Висновок

Під час реалізації проекту ставилися питання виховання у студентів потреби самостійно здобувати знання та готовність до застосування знань, умінь у практичній діяльності; здатність формувати та відстоювати власну позицію; формування особистого світогляду, духовного розвитку.

Таким чином, вивчення проблеми іміджу бібліотеки і практична розробка бібліотечного проекту, показують, що бібліотечний проект – комплексний захід, в якому використовуються різноманітні форми роботи, бере участь велика кількість людей, проявляється творча активність бібліотекарів.

Список використаних джерел

1. Белявский М. Г. ...Все испытал и все проник.... – Москва : Изд-во МГУ, 1990. – 220 с.
2. Библиотечные программы и проекты [Электронный ресурс] : сайт // Уроки, сочинения. – Электрон. дан. – [2014] – . – Режим доступа: <http://bit.ly/21DvnPi> (дата обращения: 28.04.2016). – Загл. с титул. экрана.
3. Быстрова И. Позитивный имидж библиотеки [Электронный ресурс] : блог / И. Быстрова ; Науч. б-ка Чернигов. нац. технолог. ун-та. – Электрон. дан. – Чернигов, [2016] – . – Режим доступа: <http://bystrovalibrary.blogspot.com/> (дата обращения: 29.04.2016). – Загл. с титул. экрана.
4. Вавилов С. И. Михаил Васильевич Ломоносов. – Москва : Изд-во АН СССР, 1961. – 146 с.
5. Гордеев Д. И. М. В. Ломоносов – основоположник геологической науки. – Москва : Изд-во МГУ, 1961. – 204 с.
6. Ишлинский А. Ю., Павлова Г. Е. М. В. Ломоносов – великий русский ученый. – Москва : Педагогика, 1986. – 128 с. – (Б-ка "Дет. энциклопедии". Ученые – школьнику).
7. Костина Н. А. "Паблик рилейшнз" в библиотеке: теоретические, методологические и образные аспекты [Электронный ресурс] : [материалы дис. канд. пед. наук : 05.25.03] / Н. А. Костина // disserCat – электронная библиотека диссертаций: более 750 тыс. полных науч. текстов. – Текст. дан. – Санкт-Петербург, [2001]. – Режим доступа: <http://bit.ly/1UEI7FF> (дата обращения: 29.04.2016). – Загл. с экрана.
8. Куликовский Г. Г. М. В. Ломоносов – астроном и астрофизик. – Москва : Гос. изд-во физ.-мат. лит., 1961. – 103 с.
9. Матвеев М. Ю. Имидж библиотек как социокультурный феномен [Электронный ресурс] : [материалы дис. док. пед. наук : 05.25.03] / М. Ю. Матвеев // disserCat – электронная библиотека диссертаций: более 750 тыс. полных науч. текстов. – Текст. дан. – Санкт-Петербург, [2009]. – Режим доступа: <http://bit.ly/1UEIEaA> (дата обращения: 29.04.2016). – Загл. с экрана.
10. Технология разработки проекта [Электронный ресурс] : [страница] // Межпосел. центр. б-ка : сайт / Муниципальное авт. учреждение культ. – Электрон. дан. – Туймазы : Межпосел. центр. б-ка, [2012]. – Режим доступа: <http://bit.ly/1T8l42q> (дата обращения: 28.04.2016). – Загл. с экрана.